

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÂREA nr.

din ____ _____ 20 __

Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la expunerile mari

În temeiul art.5 alin.(1) lit. d), art.11 alin.(1), art.27 alin.(1) lit. c), art.44 lit. a) din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările și completările ulterioare, art. 74, art.83, lit.e) și art. 101 din Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la expunerile mari, conform anexei.
2. Se abrogă anexa nr.1 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.240 din 9 decembrie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.17-23 art.97), înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 15 ianuarie 2014 cu nr.955.
3. De la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, băncile vor asigura conformarea activității lor, inclusiv a politicilor și regulamentelor interne cu cerințele acestuia.
4. Prin derogare de la punctul 3, nu se consideră încălcare, pe perioada de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, nerespectarea de către bancă a limitelor maxime stabilite prin regulamentul indicat la punctul 1, în cazul încălcărilor rezultate din prevederile acestuia .
5. Prevederile punctului 4 nu aduc atingere competențelor Băncii Naționale a Moldovei privind aplicarea măsurilor de supraveghere, a sancțiunilor și a măsurilor sancționatoare pentru încălcările comise de bancă.
6. Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de 2 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Regulament cu privire la expunerile mari

Prezentul regulament transpune:

- art.387, 389, art.390 (3)-(7), art.392-393, art.394(1),(2), art.395 (1), (3), (5), art.396 (1), art.397, art.398, art.399(1), (2) și (4), art.400 (1) și (2), art.401(1), (3) și art.403 din Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 176 din 27 iunie 2013, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2017/2395 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017;

- art. 2 - 7 din Regulamentul delegat (UE) nr. 1187/2014 al Comisiei din 2 octombrie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru determinarea expunerii globale față de un client sau un grup de clienți aflați în legătură din punctul de vedere al tranzacțiilor cu active-suport.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul regulament stabilește cerințe privind calculul valorii expunerii, limitele maxime admisibile ale riscului de concentrare a expunerilor băncii față de un client sau un grup de clienți aflați în legătură, ale concentrărilor în portofoliul de expuneri, precum și cerințe aferente monitorizării, administrării și raportării expunerilor mari.

2. Băncile își monitorizează și controlează expunerile mari în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

3. Prezentul regulament se aplică băncilor cu sediul în Republica Moldova, sucursalelor în Republica Moldova ale băncilor din alte state, care sunt licențiate de către Banca Națională a Moldovei, denumite în continuare „bănci”.

4. Termenii, noțiunile și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificația celor prevăzute în Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor.

5. În sensul prezentului regulament termenii și expresiile utilizate mai jos au următoarele semnificații:
expunere - orice activ sau element extrabilanțier menționat în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.111 din 24 mai 2018, fără aplicarea ponderilor de risc sau a gradelor de risc;

capital eligibil - suma următoarelor elemente:

- 1) fondurile proprii de nivel 1, astfel cum sunt menționate în Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109 din 24 mai 2018;

- 2) fondurile proprii de nivel 2, astfel cum sunt menționate în Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, care sunt egale cu sau mai mici de o treime din fondurile proprii de nivel 1;

expunere mare - expunerea unei bănci față de un client sau un grup de clienți aflați în legătură, a cărei valoare este egală cu 10 % sau mai mult din capitalul eligibil al băncii respective;

grup de clienți aflați în legătură - oricare dintre următoarele:

- 1) două sau mai multe persoane fizice sau juridice care, până la proba contrarie, constituie un singur risc, pentru că una dintre ele, direct sau indirect, deține controlul asupra celeilalte sau celorlalte;
- 2) două sau mai multe persoane fizice sau juridice între care nu există o relație de control, astfel cum este descrisă la subpct.1), dar care trebuie să fie considerate ca reprezentând un singur risc, deoarece legătura dintre ele este atât de strânsă încât, în cazul în care una dintre aceste persoane s-ar confrunta cu probleme financiare, în special dificultăți de finanțare sau de rambursare, și cealaltă sau toate celelalte persoane ar întâmpina probabil dificultăți de finanțare sau de rambursare;
- 3) persoana/persoanele fizice sau juridice prin intermediul căreia/căroră este efectuată una sau mai multe tranzacții (operațiuni) cu banca în interesul altei/altor persoane și care sunt considerate a fi influențate de ultima/ultimele în cadrul tranzacțiilor (operațiunilor) respective datorită existenței unor relații de muncă, civile sau de alt gen dintre aceste persoane.

Fără a aduce atingere subpunctelor 1) și 2), în cazul în care o autoritate a administrației publice centrale (în continuare administrația centrală) deține controlul direct asupra mai multor persoane fizice sau juridice sau se află în legătură strânsă directă cu acestea, grupul format din administrația centrală și toate persoanele fizice sau juridice controlate direct sau indirect de aceasta în conformitate cu subpunctul 1) sau aflate în strânsă legătură cu aceasta în conformitate cu subpunctul 2) poate fi considerat că nu constituie un grup de clienți aflați în legătură. În schimb, existența unui grup de clienți aflați în legătură format din administrația centrală și alte persoane fizice sau juridice poate fi evaluată separat pentru fiecare dintre persoanele aflate sub controlul direct al acesteia în conformitate cu subpunctul 1) sau aflate în strânsă legătură directă cu aceasta în conformitate cu subpunctul 2) și pentru toate persoanele fizice și juridice aflate sub controlul respectivei persoane în conformitate cu subpunctul 1) sau aflate în strânsă legătură cu respectiva persoană în conformitate cu subpunctul 2), inclusiv administrația centrală.

Capitolul II

Determinarea grupului de clienți aflați în legătură

6. La determinarea „grupului de clienți aflați în legătură”, care constituie un singur risc, se vor lua în considerare în măsura în care prezintă relevanță, fără a se limita la acestea, următoarele situații: persoane aflate în raport de rudenie de gradul I și II; deținerea proprietății comune; deținerea directă sau indirectă a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul social al persoanei juridice.

7. La determinarea grupului de clienți aflați în legătură, băncile se vor conduce de ghidul Băncii Naționale a Moldovei referitor la modul de aplicare a prevederilor cu privire la implementarea regimului expunerilor mari. Băncile vor depune toate eforturile pentru a respecta orientările din ghidul respectiv.

8. Banca Națională a Moldovei poate stabili, diferit față de bancă, componența unui grup de clienți aflați în legătură, urmare informației obținute în cadrul realizării funcției de supraveghere, până la prezentarea de către bancă a probelor contrarii acceptate de Banca Națională a Moldovei.

Capitolul III

Calculul valorii expunerii

9. Banca care calculează cerințele de fonduri proprii pentru activitățile din portofoliul de tranzacționare în conformitate cu Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standartizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.114 din 24 mai 2018, și Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.115 din 24 mai 2018, calculează expunerile față de clienți individuali care decurg din portofoliul de tranzacționare prin însumarea următoarelor elemente:

- 1) excedentul pozitiv al pozițiilor lungi față de pozițiile scurte ale băncii pe toate instrumentele financiare emise de clientul în cauză, poziția netă pe fiecare dintre diferitele instrumente fiind calculată conform metodelor prevăzute în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standartizate;
- 2) expunerea netă, în cazul angajamentului de preluare fermă a unui titlu de creanță sau de capital;
- 3) expunerile față de clientul în cauză, rezultate din tranzacțiile, acordurile și contractele menționate în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare și calculate prin modalitatea de calcul al valorilor expunerilor, descrisă în acesta.

10. În sensul punctului 9, subpunctul 2), expunerea netă se calculează prin deducerea acelor poziții aferente angajamentului de preluare fermă care sunt subscribe sau subangajate de către terțe părți pe baza unei înțelegeri formale, urmată de reducerea acesteia prin aplicarea factorilor prevăzuți la punctul 92 din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate.

11. În sensul punctului 9, subpunctul 2), băncile trebuie să instituie și să dispună de sisteme pentru monitorizarea și controlul expunerilor rezultate din angajamente de preluare fermă în perioada dintre momentul angajamentului inițial și următoarea zi lucrătoare, ținând cont de natura riscurilor întâlnite pe piețele în cauză.

12. Expunerile globale față de clienți individuali sau grupuri de clienți aflați în legătură se calculează prin însumarea expunerilor care rezultă din portofoliul de tranzacționare și a expunerilor care rezultă din afara portofoliului de tranzacționare.

13. Expunerile față de grupurile de clienți aflați în legătură se calculează însumând expunerile față de clienții individuali dintr-un grup.

14. Expunerile nu cuprind niciuna dintre următoarele:

- 1) în cazul tranzacțiilor de schimb valutar, expunerile înregistrate în cursul normal al decontării în timpul celor două zile lucrătoare ulterioare plății;
- 2) în cazul operațiunilor de vânzare sau cumpărare de titluri, expunerile înregistrate în cursul normal al decontării în cele cinci zile lucrătoare ulterioare plății sau livrării titlurilor, oricare dintre acestea survine mai întâi;
- 3) în cazul furnizării de servicii de transfer de mijloace bănești, inclusiv de prestare de servicii de plată, compensări și decontări în orice monedă și de corespondent bancar sau de servicii de compensare, decontare și custodie a instrumentelor financiare către clienți, primirea întârziată a finanțării și alte expuneri care decurg din activitatea cu clienții, care nu durează mai mult decât până în următoarea zi lucrătoare;
- 4) în cazul furnizării de servicii de transfer de fonduri, inclusiv de prestare de servicii de plată, compensări și decontări în orice monedă și de corespondent bancar, expunerile pe parcursul zilei (intraday) față de societățile care prestează serviciile respective;

5) expunerile deduse din fondurile proprii, în conformitate cu punctele 30, 87 și 100 din Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital.

15. Pentru a determina expunerea globală față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură, din punctul de vedere al clienților față de care banca are expuneri prin tranzacțiile menționate la punctul 11, subpunctele 12) și 14) din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate ori prin alte tranzacții, atunci când există o expunere față de active-suport, banca evaluează expunerile sale suport luând în considerare substanța economică a structurii tranzacției și riscurile inerente structurii tranzacției propriu-zise, pentru a stabili dacă aceasta constituie o expunere suplimentară.

16. În sensul punctului 15, condițiile și metodologiile de determinare a expunerii globale față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură, precum și condițiile în care structura tranzacției nu constituie o expunere suplimentară sunt prevăzute în anexa la prezentul regulament.

Capitolul IV

Capacitatea de a identifica și administra expunerile mari și cerințele de raportare

17. Banca trebuie să dispună de proceduri administrative și contabile sănătoase și de mecanisme adecvate de control intern care să îi permită să identifice, să administreze, să monitorizeze, să raporteze și să înregistreze toate expunerile mari și modificările ulterioare ale acestora, în conformitate cu prezentul regulament.

18. Banca raportează Băncii Naționale a Moldovei următoarele informații cu privire la fiecare expunere mare, inclusiv la expunerile mari exceptate de la aplicarea punctului 20:

- 1) datele de identificare a clientului sau a grupului de clienți aflați în legătură față de care banca are o expunere mare;
- 2) valoarea expunerii înainte de a se lua în considerare efectul diminuării riscului de credit, dacă este cazul;
- 3) în cazul în care se utilizează, tipul protecției finanțate sau nefinanțate a creditului;
- 4) valoarea expunerii după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit calculat în sensul punctului 20.

19. Băncile raportează informațiile menționate la punctul 19 în conformitate cu cerințele stabilite prin instrucțiunea Băncii Naționale a Moldovei cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere.

Capitolul V

Limite maxime

20. O bancă nu poate să înregistreze, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VII-X, o expunere față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură a cărei valoare depășește 15 % din capitalul eligibil al băncii.

21. Suma valorii agregate a expunerilor din credite față de clienți sau grup de clienți aflați în legătură, care constituie după mărime primele zece expuneri din credite, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VII-X, nu trebuie să depășească 30% din

suma portofoliului total al creditelor băncii, după diminuarea cu reducerile pentru pierderi la credite, și angajamentelor condiționale la zece clienți sau grup de clienți aflați în legătură care constituie după mărime primele expuneri la credite, după diminuarea cu provizioanele la angajamentele condiționale respective.

22. În scopul punctului 21 expunerile din credit includ creditele acordate, datoriile debitoare privind leasingul financiar și angajamentele contractuale de a acorda mijloace bănești.

23. Suma agregată a expunerilor băncii în lei moldovenești atașate la cursul valutei străine față de persoanele fizice, inclusiv cele care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate, după luarea în considerare a efectului diminuării riscului de credit în conformitate cu capitolele VII-X, nu trebuie să depășească 30% din capitalul eligibil al băncii, dintre care suma expunerilor, altele decât cele ipotecare, nu trebuie să depășească 10% din capitalul eligibil al băncii.

24. Suma maximă agregată a expunerilor față de persoanele care nu sunt persoane afiliate băncii și care, direct sau indirect, dețin sau controlează o deținere în capitalul social al băncii inferioară unei dețineri calificate, inclusiv persoanele afiliate acestora, nu trebuie să depășească 50% din capitalul eligibil al băncii.

25. Limita prevăzută la punctul 20 poate fi depășită în cazul expunerilor din portofoliul de tranzacționare al băncii, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

1) expunerea din afara portofoliului de tranzacționare față de un client sau grupul de clienți aflați în legătură în cauză nu depășește limita prevăzută la punctul 20, această limită fiind calculată cu referire la capitalul eligibil, astfel încât excedentul să apară în întregime din portofoliul de tranzacționare;

2) banca îndeplinește o cerință suplimentară de fonduri proprii privind excedentul în legătură cu limita prevăzută la punctul 20, care este calculată în conformitate cu capitolul VI;

3) la expirarea a cel mult 10 zile de la producerea excedentului, expunerea din portofoliul de tranzacționare față de clientul sau grupul de clienți aflați în legătură în cauză nu depășește 30 % din capitalul eligibil al băncii;

4) excedentele care se mențin mai mult de 10 zile nu depășesc în total 60 % din capitalul eligibil al băncii.

26. În sensul punctului 25, în fiecare caz în care limita a fost depășită, banca raportează Băncii Naționale a Moldovei, fără întârziere, suma excedentară, numele clientului /grupului de clienți aflați în legătură.

27. Decizia privind încheierea oricărei tranzacții sau prelungirea acțiunii unei tranzacții deja existente care va conduce la formarea expunerii mari se ia cu majoritatea voturilor membrilor consiliului băncii înaintea realizării tranzacției respective.

28. Sub rezerva prevederilor punctului 29, băncile trebuie să respecte în orice moment limita prevăzută la punctul 20 din prezentul regulament.

29. Dacă, într-o situație excepțională, expunerile depășesc limitele stabilite la punctele 20 - 24, banca raportează, fără întârziere, valoarea expunerii către Banca Națională a Moldovei care, în cazul când acest lucru este justificat, poate acorda băncii un termen pentru a se încadra în limita respectivă, dar care nu va depăși termenul de 30 de zile de la data constatării încălcării.

Capitolul VI

Calcularea cerințelor suplimentare de fonduri proprii pentru expuneri mari din portofoliul de tranzacționare

30. Excedentul menționat la punctul 25, subpunctul 2) se calculează selectând, din expunerea totală a portofoliului de tranzacționare față de clientul sau grupul de clienți în cauză, acele componente care

implică cele mai mari cerințe pentru riscul specific din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate și Regulamentul cu privire la cerințele de fonduri proprii pentru riscul de decontare/livrare a căror sumă este egală cu valoarea excedentului menționat la punctul punctul 25, subpunctul 1).

31. Dacă excedentul nu se menține mai mult de 10 zile, cerința suplimentară de capital pentru aceste componente este de 200 % din cerințele menționate la punctul 30.

32. După 10 zile de la producerea excedentului, componentele excedentului, selectate în conformitate cu punctul 30, sunt repartizate rândului corespunzător din coloana 1 din tabelul de mai jos, în ordine ascendentă a cerințelor privind riscul specific din regulamentele menționate la punctul 30 privind aceste componente, înmulțită cu factorul corespunzător din coloana 2 din tabel.

Tabel

Excedent față de limite (pe baza unui procent din capitalul eligibil)	Factori
1	2
Până la 40 %	200 %
Între 40 % și 60 %	300 %
Între 60 % și 80 %	400 %
Între 80 % și 100 %	500 %
Între 100 % și 250 %	600 %
Peste 250 %	900 %

33. Băncilor le este interzis să evite, în mod intenționat, cerințele suplimentare de fonduri proprii menționate la punctele 31 și 32 pe care ar trebui să le îndeplinească în cazul expunerilor care depășesc limita prevăzută la punctul 20 din prezentul regulament, dacă expunerile respective au fost menținute mai mult de 10 zile, prin transferul temporar al expunerilor în cauză către o altă societate, indiferent dacă face parte sau nu din același grup, și/sau prin realizarea de tranzacții artificiale prin care se încheie expunerea în perioada de 10 zile și se creează o expunere nouă.

34. Băncile trebuie să asigure raportarea imediată către Banca Națională a Moldovei a oricărui transfer care produce efectul menționat la punctul 33.

Capitolul VII

Tehnici eligibile de diminuare a riscului de credit

35. În sensul punctelor 38-46, termenul „garanție” include instrumente financiare derivate de credit recunoscute în temeiul Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci, altele decât instrumentele de tipul „*credit linked note*”.

36. În cazul în care recunoașterea protecției finanțate sau nefinanțate a creditului este permisă în temeiul prezentului regulament, respectiva recunoaștere este supusă respectării cerințelor de eligibilitate și a altor cerințe prevăzute în Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci.

37. Băncile analizează, în măsura în care este posibil, expunerile față de emitenții de garanții reale, furnizorii de protecție nefinanțată a creditului și activele-suport, în temeiul punctului 15, privind posibilele concentrări și, după caz, ia măsuri și raportează Băncii Naționale a Moldovei informațiile semnificative.

Capitolul VIII

Exceptări

38. Următoarele expuneri sunt exceptate de la aplicarea punctului 20 din prezentul regulament:

- 1) elementele de activ care constituie creanțe asupra administrațiilor centrale, băncilor centrale sau entităților din sectorul public și care, dacă ar fi negarantate, ar beneficia de o pondere de risc de 0 % în temeiul Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate;
- 2) elementele de activ care constituie creanțe asupra organizațiilor internaționale sau băncilor de dezvoltare multilaterală și care, dacă ar fi negarantate, ar beneficia de o pondere de risc de 0 % în temeiul regulamentului menționat la subpunctul 1);
- 3) elementele de activ care constituie creanțe garantate în mod expres de administrații centrale, bănci centrale, organizații internaționale, bănci de dezvoltare multilaterală sau entități din sectorul public, în cazul în care creanțele negarantate asupra entității care furnizează garanția ar beneficia de o pondere de risc de 0 % în temeiul regulamentului menționat la subpunctul 1);
- 4) alte expuneri față de sau garantate de administrații centrale, bănci centrale, organizații internaționale, bănci de dezvoltare multilaterală sau entități din sectorul public, în cazul în care creanțele negarantate asupra entității căreia îi poate fi atribuită expunerea sau prin care este garantată ar beneficia de o pondere de risc de 0 % în temeiul regulamentului menționat la subpunctul 1);
- 5) expunerile față de contrapărțile stipulate la punctele 19-21 din regulamentul menționat la subpunctul 1), în cazul în care ar beneficia de o pondere de risc de 0 % în temeiul aceluiași act. Expunerile care nu îndeplinesc criteriile respective, indiferent dacă sunt sau nu exceptate de la dispozițiile punctului 20, se tratează ca expuneri față de o parte terță;
- 6) elementele de activ și alte expuneri garantate printr-o garanție reală sub forma unor depozite în numerar constituite de către debitori, cu excepția nerezidenților, la banca creditoare sau la societatea-mamă ori la o filială a băncii respective. Numerarul încasat în temeiul unui instrument de tipul *credit linked note* emis de bancă și împrumuturile și depozitele unei contrapărți în raport cu banca, care fac obiectul unui acord de compensare privind elementele din bilanț, recunoscut în temeiul Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit, se consideră a fi încadrate în prevederile prezentului subpunct;
- 7) elementele de activ și alte expuneri garantate printr-o garanție reală sub forma unor certificate de depozit emise de banca creditoare sau de societatea-mamă ori de o filială a băncii respective și depuse la oricare dintre acestea;
- 8) expunerile care decurg din facilitățile de credit neutilizate, care sunt clasificate drept elemente extrabilanțiere cu un grad de risc scăzut conform anexei nr.1 la regulamentul menționat la subpunctul 1), cu condiția să existe un acord încheiat cu clientul sau grupul de clienți aflați în legătură, în temeiul căruia facilitatea nu poate fi trasă decât în cazul în care se stabilește că aceasta nu determină depășirea limitei aplicabile în temeiul punctului 20;
- 9) expunerile față de Fondul de garantare a depozitelor, în conformitate cu Legea nr. 575/2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar (Monitorul Oficial al R. Moldova, 30-34/169, 20.02.2004);

10) elementele de activ care constituie creanțe și alte expuneri față de bănci, inclusiv mijloace bănești înregistrate în conturile „Nostro”, plasările în bănci, mijloacele plasate overnight în bănci și credite overnight acordate băncilor, cu condiția ca aceste bănci să dispună individual sau grupul din care fac parte băncile respective să dețină o evaluare a creditului efectuată de o ECAI, pe care Banca Națională a Moldovei a asociat-o cu nivelul 3 de calitate a creditului sau cu un nivel superior, în conformitate cu normele de ponderare la risc a expunerilor față de bănci sau a expunerilor pe termen scurt, prevăzute în Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate; expunerile respective să nu constituie fonduri proprii ale acestor bănci;

11) elementele de activ care constituie creanțe asupra Băncii Naționale a Moldovei;

12) elementele de activ care constituie creanțe asupra administrațiilor centrale sub formă de cerințe de lichiditate reglementate, deținute în titluri de stat și care sunt exprimate și finanțate în lei moldovenești, cu condiția ca evaluarea de credit a respectivelor administrații centrale atribuită de o societate de evaluare externă a creditului (ECAI) desemnată să fie cea a unei investiții cu risc scăzut (*investment grade*);

13) 50 % dintre acreditivele documentare extrabilanțiere care prezintă un grad de risc moderat și dintre facilitățile de credit neutilizate extrabilanțiere care prezintă un grad de risc moderat.

Capitolul IX

Calcularea efectului utilizării tehnicilor de diminuare a riscului de credit

39. În scopul calculării valorii expunerilor în sensul punctului 20, o bancă poate utiliza „valoarea ajustată integral a expunerii” (E^*) calculată în conformitate cu Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit, luând în considerare diminuarea riscului de credit, ajustările în funcție de volatilitate și orice decalaj de scadență.

40. Băncile, care utilizează metoda extinsă a garanțiilor financiare pentru a calcula valoarea expunerilor în sensul punctului 20, trebuie să efectueze periodic, dar nu mai rar decât o dată pe an, simulări de criză privind concentrările riscului de credit, inclusiv în ceea ce privește valoarea realizabilă a oricărei garanții reale primite.

41. Simulările de criză menționate la punctul 40 vizează riscurile care decurg din modificările posibile ale condițiilor de piață care ar putea avea un impact negativ asupra caracterului adecvat al fondurilor proprii ale băncii, precum și riscurile care decurg din executarea garanțiilor reale în situații de criză.

42. Simulările de criză realizate trebuie să fie adecvate pentru evaluarea riscurilor respective. În cazul în care simularea de criză periodică indică o valoare realizabilă a garanției reale luate mai mică decât valoarea care ar fi acceptată prin utilizarea metodei extinse a garanțiilor financiare, valoarea garanției reale care poate fi luată în considerare pentru calcularea valorii expunerilor în sensul punctului 20 se reduce cu valoarea care reprezintă diferența dintre aceste două valori a garanțiilor.

43. Băncile menționate la punctul 40 includ în strategiile lor de abordare a riscului de concentrare următoarele elemente:

1) politici și proceduri de abordare a riscurilor provenite din decalajul dintre scadența expunerilor și scadența oricărei protecții a creditului aferente expunerilor respective;

2) politici și proceduri care trebuie aplicate în cazul în care o simulare de criză indică o valoare realizabilă a garanției reale mai mică decât valoarea luate în considerare atunci când se utilizează metoda extinsă a garanțiilor financiare;

3) politici și proceduri privind riscul de concentrare ca urmare a punerii în aplicare a tehnicilor de diminuare a riscului de credit, în special expunerile mari indirecte din credite, de exemplu față de un singur emitent de titluri de valoare luate ca garanții reale.

Capitolul X

Metoda substituției

44. În cazul în care o expunere față de un client este garantată de o terță parte sau printr-o garanție reală emisă de o terță parte, o bancă poate:

- 1) să trateze acea porțiune a expunerii care este garantată ca fiind înregistrată față de garant și nu față de client, cu condiția ca expunerea negarantată față de garant să primească o pondere de risc egală sau mai mică decât ponderea de risc a expunerii negarantate față de client în conformitate cu Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate;
- 2) să trateze acea porțiune a expunerii care este garantată cu valoarea de piață a garanției reale recunoscute ca fiind înregistrată față de partea terță și nu față de client, cu condiția ca expunerea să fie garantată prin garanție reală și ca partea garantată a expunerii să primească o pondere de risc egală sau mai mică decât ponderea de risc a expunerii negarantate față de client în conformitate cu regulamentul menționat la subpunctul 1).

45. Metoda menționată la punctul 44, subpunctul 2) nu se utilizează de către o bancă în cazul unui decalaj între scadența expunerii și scadența protecției.

46. În cazul în care o bancă aplică dispozițiile punctului 44, subpunctul 1):

- 1) dacă garanția este exprimată într-o monedă diferită de cea în care este exprimată expunerea, nivelul expunerii care se consideră a fi acoperită se calculează în conformitate cu dispozițiile referitoare la tratamentul aplicat neconcordanței de monede pentru protecția nefinanțată a creditului din Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci;
- 2) decalajul între scadența expunerii și scadența protecției trebuie tratat în conformitate cu dispozițiile referitoare la tratamentul decalajului de scadență prevăzut în regulamentul menționat la subpunctul 1);
- 3) protecția parțială poate fi recunoscută potrivit tratamentului prevăzut în regulamentul menționat la subpunctul 1).

Condițiile și metodologiile de determinare a expunerii totale față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură din punctul de vedere al tranzacțiilor cu active-suport

1. O bancă determină contribuția la expunerea globală față de un anumit client sau grup de clienți aflați în legătură, care rezultă dintr-o tranzacție menționată la punctul 15 din regulament, în conformitate cu metodologia prevăzută la punctele 3-10 din prezenta anexă. Banca determină separat propria expunere față de fiecare dintre activele-suport în conformitate cu punctele 4 - 6 din prezenta anexă.
2. O bancă evaluează dacă o anumită tranzacție constituie o expunere suplimentară în conformitate cu punctul 12 din prezenta anexă.
3. Atunci când evaluează expunerile-suport ale unei tranzacții (tranzacția A) care are la rândul său o expunere-suport provenită dintr-o altă tranzacție (tranzacția B) în sensul punctelor 5 - 11, o bancă consideră că expunerea la tranzacția B este înlocuită cu expunerile-suport ale tranzacției B. Prevederea dată se aplică atât timp cât expunerile-suport reprezintă expuneri la tranzacții cu active-suport.
4. Expunerea unei bănci la un activ-suport al unei tranzacții este cea mai mică dintre următoarele valori:
 - 1) valoarea expunerii care derivă din activul-suport;
 - 2) valoarea totală a expunerilor băncii la activul-suport care rezultă din toate expunerile acesteia la tranzacție.
5. Pentru fiecare expunere a băncii la o tranzacție, valoarea expunerii rezultate la un activ-suport se determină după cum urmează:
 - 1) în cazul în care expunerile tuturor investitorilor implicați în această tranzacție sunt de rang egal, valoarea expunerii rezultate la un activ-suport este cota proporțională aferentă expunerii instituției la tranzacție, înmulțită cu valoarea expunerii constituite de activul-suport;
 - 2) în alte cazuri decât cele menționate la subpunctul 1), valoarea expunerii rezultate la un activ-suport este cota proporțională aferentă expunerii băncii la tranzacție, înmulțită cu valoarea cea mai mică dintre:
 - a) valoarea expunerii constituite de activul-suport;
 - b) valoarea totală a expunerii la tranzacție împreună cu toate celelalte expuneri la această tranzacție care sunt de rang egal cu expunerea băncii.
6. Cota proporțională pentru expunerea unei bănci la o tranzacție este valoarea expunerii băncii, împărțită la valoarea totală a expunerii acesteia, împărțită la toate celelalte expuneri la această tranzacție care sunt de rang egal cu expunerea băncii.
7. Pentru fiecare expunere la riscul de credit pentru care debitorul este identificat, o bancă include valoarea expunerii sale la activul-suport relevant în calculul expunerii globale față de acest debitor în calitate de client individual sau față de grupul de clienți aflați în legătură căruia îi aparține acest debitor.
8. În cazul în care o bancă nu a identificat debitorul unei expuneri-suport la riscul de credit sau în cazul în care aceasta se află în imposibilitatea de a confirma că o expunere-suport nu este o expunere la riscul de credit, banca atribuie această expunere după cum urmează:
 - 1) în cazul în care valoarea expunerii nu depășește 0,25 % din capitalul eligibil al băncii, această expunere este atribuită tranzacției în calitate de client distinct;
 - 2) în cazul în care valoarea expunerii este mai mare sau egală cu 0,25 % din capitalul eligibil al băncii, iar aceasta poate garanta, prin intermediul mandatului tranzacției, că expunerile-suport ale tranzacției nu au legătură cu nicio altă expunere din portofoliul său, inclusiv cu expunerile-suport provenind din alte tranzacții, această expunere este atribuită tranzacției în calitate de client distinct;

3) în alte cazuri decât cele menționate la subpunctele 1) și 2), această expunere este atribuită clientului necunoscut.

9. În cazul în care o bancă nu este în măsură să distingă expunerile-suport ale unei tranzacții, banca atribuie valoarea totală a expunerilor sale la tranzacție după cum urmează:

1) în cazul în care această valoare totală a expunerii nu depășește 0,25 % din capitalul eligibil al băncii, această valoare totală a expunerii este atribuită tranzacției în calitate de client distinct;

2) în alte cazuri decât cele menționate la subpunctul 1), această expunere este atribuită clientului necunoscut.

10. În sensul punctului 8 subpunctul 3) și al punctului 9 subpunctul 2) „client necunoscut” înseamnă un singur client ipotetic căruia banca îi atribuie toate expunerile pentru care aceasta nu a identificat debitorul, cu condiția ca punctul 8 subpunctele 1) și 2) și punctul 9 subpunctul 1) din prezenta anexă să nu fie aplicabile.

11. În sensul prevederilor punctelor 8 și 9 din prezenta anexă, banca monitorizează periodic, cel puțin o dată pe lună, astfel de tranzacții pentru a constata eventuale modificări ale componenței și ale proporției relative a expunerilor-suport.

12. Structura unei tranzacții nu constituie o expunere suplimentară în cazul în care tranzacția îndeplinește următoarele două condiții:

1) structura juridică și operațională a tranzacției este concepută astfel încât să împiedice administratorul tranzacției sau un terț să redirecționeze orice fluxuri de numerar care rezultă din tranzacție către persoane care nu sunt abilitate, în temeiul tranzacției, să primească aceste fluxuri de numerar;

2) nici emitentul și nicio altă persoană nu pot fi obligați, în cadrul tranzacției, să efectueze o plată către bancă în plus față de fluxurile de numerar care provin din activele-suport sau ca plată în avans a acestor fluxuri.

13. Condiția de la punctul 12, subpunctul 1) se consideră îndeplinită în cazul în care tranzacția este:

a) un OPCVM din Republica Moldova sau din alt stat, astfel cum este definită la art.6 din Legea nr.171/2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2012, nr.193-197, art.665);

b) o întreprindere stabilită într-o țară terță care desfășoară activități similare celor desfășurate de un OPCVM și care face obiectul supravegherii în temeiul unui act legislative.